

שינוי הרב שמתן שפיצער שליט"א
- שינוי -
רכ"ו

מדור
אמונה
ובטחון

מתוך קונטרס 'הבינוני' המלא

הבינוני

ואחיה

חיים של אמונה ובטחון

שיעורי הרב שמתן שפיצער שליט"א | פרשת יתרו תשפ"ד

חיים של אמונה בתוך הטבע

שבטח נפשם באלוקים, והאמונה תקוע בקרבה, שאפילו בסיבה שעיקר מזונותיו תולה באמצעותה, גם שם מלוכש הבורא ברוך הוא, ובהעדרו מזאת הסיבה, לא ידבק מאומה, ולאפס ותוהו נחשב.

הנה מבואר מסוף דבריו שהגם שלמדנו עד כה שהסיבה אינה העיקר, עם זאת צריך לדעת שמלוכש בה הבורא ברוך הוא. יש לה חיות, אך לא חיות של כוחי ועוצם ידי, אלא חיות אחרת. אכן את הנקודה הזאת צריך להבין, שאם יש לו לאדם מהלך שעל ידו הוא מתפרנס, כגון שהוא מוכר משהו או מספק שירות שעל ידו הקב"ה נותן לו את שפעו. אמנם אסור לו לסמוך על הסיבה, כלומר על המהלך החיצוני של הסיבה, אבל הוא צריך להבין שהקב"ה ברא את המהלך הזה ושהוא מלוכש באלוקות.

והיה ה' מבטחו

ולבאר הדבר, נעתיק עוד מדברי האור המאיר בהמשך לשונו שם: "ועל דרך ששמעתי בשם הבעש"ט זל"ה, שביאר פירוש הפסוק (ירמיה ז', ז) ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו כו', כי הנה יש שלשה בחינות, מבטיח, בוטח, מבטח. מלת מבטיח, מורה [על] אותו המבטיח לזולתו, בוטח, מורה על אותו שיש לו בטחון מהמבטיח, מבטח מורה על בחינה בעצמה שיש לו לבוטח מהמבטיח (על הבטחון שיש לו בגלל הבטחת המבטיח), והט למשל אזנך, אם האדם רוצה להשיג פרנסה מאתו יתברך, אזי הקב"ה נקרא מבטיח, כי עיני כל אליו ישברו ליתן

למשמרת לדורותיכם

בספר אור המאיר (פרשת בהעלותך) כתב: "הנה כלל זה מונח בידינו, שכללות תורתנו הקדושה ישנה תמיד בכל אדם ובכל זמן, ונוקב והולך מאז ראשית הבריאה עד עתיד, ועדיין לא פסק ענין הורדת בחינת המן לכל אחד ואחד מישראל ועיין למעלה בפרשת בשלח ביאור הכתוב (טו, ג) ויאמר משה אל אהרן, קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן, והנח אותו לפני ה' למשמרת לדורותיכם, עיין שם תשכיל נפלאות, ותוכן הדברים להעיר לבות בני אדם לבטוח לבם בהאלוקים, כי זה כל האדם שישליך את נפשו ומאודו וכל אשר לו, וסיבת טרפו ודי מחסורו כי לא יגמר להשיגו, אלא מה שקדם ברצון הקב"ה שהוא הנכון לפניו, ואל יחשוב כי פרנסתו מעותד לו על סיבה ידועה, ובהעדרה יחסור כל בו, כי אם תבטח נפשו באלוקים וכו' כי כבר היה לעולמים, כאשר הכינו בני ישראל את לבם בבטחון, לכתם אחרי יתברך במדבר בארץ לא זרועה, ירד להם לחם מן השמים, ומצדו יתברך לא יבצר כמו אז כן עתה, להוריד לנו לחם מן השמים, והכל מפאת המקבלים מונעים הטוב מהם, ומי שחלק לו אלוקים בבניה, ויש בו מדעת קונו טועם באמת גם עתה בפרטי מזונותיו והבאת טרפו טעם מן..."

הוא מרחיב שם עוד בדיבורו, ומסיים: "וכזה צוה משה אל אהרן לקחת צנצנת אחת והנח לפני ה' למשמרת לדורות, להורות להם לישראל שבחינת המן נוקב והולך מדור לדור עד ביאת הגואל במהרה בימינו, והכל תולה לערך הבטחון

הבהרה: היות שקריאת מאמר זה דורש יישוב הדעת ורוחב לב, אי לכך אין כמעט שום תועלת לקראו למקוטעין במהלך התפילה וכדו', וד"ל.

גליון זה נתרם ע"י ידידינו
החפץ בעילום שמו
לזכותו ולהצלחתו בתורה ויראת שמים

גליון זה נתרם לע"נ האשה החשובה
מרת **שרה רבקה בת ר' שלום לוינגר** ע"ה
נלב"ע ח"י שבט תשס"ח
הונצח ע"י בנה שיחי'

יזכו לכל הברכות האמורות בתורה, לשפע ברכה והצלחה, ולרוב נחת מכל יוצ"ח ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את הנלמד בשיעורים מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת

ההודאה, יהיה לבו מלא הלל והודאה, לא רק בגלל שתהיה לו יותר התרגשות והתפעלות, אלא גם מפני שבין שלב הבקשה לשלב ההודאה לא יעשה עבירות ולא יתרחק מה'. כשהאדם מתרחק, הגם שהוא מודה ומשבח, אינו מספיק עדין להרגיש את ההודאה, אבל כשהאדם אינו מתרחק כי הוא נמצא יחד עם הקב"ה בשעת מעשה, הוא עדין ומזוכך, והודאתו מורגשת בנפשו היטב.

אופני הפרנסה משתנים לטובת האדם

יסוד זה שלמדנו בחובת הלבבות פעמים רבות, וצריך לחזור עליו ללא הרף, שאין הפרנסה תלויה בסיבה זו דווקא, אלא יכולה לבוא על-ידי סיבה אחרת, ולכן אין לו לאדם להתחבר באופן רגשי אל הסיבה שהוא עוסק בה כאילו אם תיעלם ממנו, תחסר לו פרנסתו, כבר ידוע לנו. וכעת אנו לומדים מדברי ה'אור המאיר' שהקב"ה רוצה מאתנו עבודה נוספת, שנשים לב תוך כדי העסק עם המבטח, היינו הסיבה שמשמשת כצינור לפרנסתה, שהקב"ה מלובש בה.

וזוהי באמת הסיבה שהקב"ה משנה עתים ומחליף את הזמנים בכל הנוגע לאופני הפרנסה. כיום אי אפשר להתפרנס באותו אופן שהתפרנסו אבותינו לפני מאתיים שנה. המציאות בעולם משתנית כל העת, ודברים שהיה אפשר להתפרנס מהם יפה עד לפני כמה שנים, היום אין להם דורש ומבקש. יכול אדם ללמוד מקצוע מסויים והוא בטוח שיתפרנס ממנו בכבוד עד מאה ועשרים, והנה התרחשו כמה עזעזועים בעולם ואנשים הפסיקו לקנות ולמכור, והוא נשאר תקוע עם הסחורה ללא דורש. כך קורה כל הזמן במשך כל החיים, הדברים משתנים ללא הרף. סיבת הדבר הוא, כי הקב"ה רוצה לעזור לאדם, שלא יהיה כל-כך מוסתר ממנו. לו היה הכיסוי על המן סגור עד הסוף, לא היה האדם יכול לראות את הקב"ה בעדו. לכן הקב"ה מחליש קצת את הכיסוי, בדומה למה שהקב"ה עוזר לאדם שלא יבטח כל-כך בנדיבים. נכון שבפסוק כתוב אל תבטחו בנדיבים, אבל אם הנדיב היה תמיד נותן לו ואם חנופה היתה תמיד מועילה, הלא כי אז היה קשה לו לאדם עד מאוד שלא לבטוח בנדיבים. כי הוא היה מסתכל על הפסוק אל תבטחו בנדיבים כעל 'בחינה' מסוימת שהספרים מדברים עליה... לכן הקב"ה אשר מלמד תורה לעמו ישראל, מסייע לו. כשביום בהיר אחד, הנדיב כועס בגין דבר שלא מצא חן בעיניו ואומר לו: יותר אינני נותן לך. כמו"כ הקב"ה משנה את המציאות בכל עת שאופני הפרנסה משתנים, כדי שיוקל לו לאדם לראות שאין הדבר תלוי בסיבה, אלא בהקב"ה שמלובש בה.

ובל נשכח שזהו היסוד של ירידת המן. בתקופה מסויימת שלח הקב"ה שפע לעולם בלי לבושים. וכולם ראו עין בעין שהקב"ה נותן להם שפע מידו הרחבה והמלאה בלי שום אמצעי. ואח"כ צוה לקחת צנצנת אחת ולהניח לפני ה' למשמרת לדורות כדי שגם כאשר השפע יבוא עם לבוש, יוכלו בני האדם להסתכל מבעד ללבוש ולראות שהוא מן.

להם אכלם בעתם, ובעשותם באחת מהנה הסבות המעותד להבאת טרפם ומזונם, מבטיח שלא יחסר כל בהם, והאדם נקרא בוטח, אשר לבו בטח באלוקים שיגיע מחוז חפצו באמצעות סיבתו, ומהות הסיבה נקראת מבטח. מול זה בא הרמז: ברוך הגבר אשר יבטח בה' ולשום בטחונו באלוקים כל כך בחזקה, עד והיה ה' מבטחו, כלומר, אפילו בחינת הסיבה בעצמה אצלו, הוי"ה, כי בהעדרו יתברך מהסיבה, לא ידבק מאומה, וזהו והיה ה' מבטחו, להורות האמור, וגדולה מעלתו מזולת עם (מהמון העם), התולים עיקר מזונתם בסיבת עובדותיהם והשתדלותם, ומעלת המדובר שאפילו הסיבה בעצמה תולה כל עצמה על הקב"ה והשיג שגם שם מלובש הוי"ה ב"ה ומאת ה' היתה זאת".

רואים מבעד לערפל

אכן זהו עיקר הנסיון שיש לו לאדם בענין ההשתדלות, וזהו עיקר הבריור שהאדם צריך לעשות שם. ונסביר: ה'אור המאיר' מדבר במי שמשקיע בתפילה את כל חיותו. הוא מתפלל שהקב"ה יעזור לו ויפרנסהו, ואח"כ הוא עוסק לפרנסתו ומצליח, ואז הוא מודה להקב"ה מכל לבו. אומר לו ה'אור המאיר': אכן ב' חלקים אלו חשובים, אבל יש גם חלק שלישי, כלומר, חיפשתי אצלך את הדמעות בשעת המבטח עצמו ולא מצאתי אותן. אני יודע שהאמנת בתחילה שהקב"ה יתן לך והאמנת בסוף שהקב"ה נתן לך, אבל ברוך הגבר נאמר על מי שמצליח גם בעת שעוסק במבטח, דהיינו בסיבה, לראות בו את הבורא יתברך. וזוהי עבודה גדולה, שישים לב תוך כדי עיסוקו בפרנסתו, שמתרחש עתה דבר אלוקי. ובמילים אחרות, שיצליח לראות מבעד לערפל של העולם הגשמי, שהקב"ה הוא זה שנותן לו את השפע כעת.

בימינו ישנם דברים מסויימים שמייצרים אותם באופן שתמיד יוכלו לראות איך הם פועלים. כגון בבנייני יוקרה שמתקינים בהם מעליות שקופות על-מנת שהעולים ויורדים בו יוכלו לראות את המערכת הפנימית, את הגלגלים הסובבים סביב צירם ואת החבלים המושכים את התיבה. אכן כן, יש תענוג מיוחד לראות תוך כדי נסיעה איך המערכת פועלת. אכן את מערכות הגוף הפנימיות אין אפשרות לראות. אמנם אדם יודע שאכל ושבע, אבל אינו יודע איך. לעומת זאת, כשמדובר במכונות, לפעמים ניתן לראות מבעד להסתר את המערכות הפנימיות. כמו"כ ניתן לראות את תהליך ייצור הבקבוקים, או איך מייצרים כסף, וכן הלאה, האדם נהנה לראות את המתרחש מאחורי הקלעים, וזה מעניין אותו.

ואל הנמשל: הקב"ה מנהיג את האדם כל העת. הוא מפרנס כל אחד, ומזווג זיווגים, וכן הלאה. ורצונו שהאדם יפזר את הערפל ויראה כיצד המערכת פועלת. לאחר שלב הבקשה, ולפני שלב ההודאה, כשאתה עומד בחלק המבטח, תשים לב איך זה פועל. הדבר בוודאי דורש עבודה, ונלמד בסייעתא דשמיא מהי העבודה, אך זה מה שהקב"ה רוצה - 'והיה ה' מבטחו', שיראה שהקב"ה מלובש במבטח, ואז כשיגיע לשלב

שהם מקבלים את מזונם מהקב"ה הגם שזה מגיע אליהם על-
ידי ממוצע.

טיפול אישי על-ידי ממוצע

בראש השנה דהאי שתא התאכסנו משפחה של אלמנה ויתומים בסמוך למקום מגורי, ושוב התאכסנו שם בשמחת תורה. והנה כשבאו לראש השנה, עשו את הדרך באוטובוסים, וכשנודע הדבר לנדיב לב, הודיע להם שבפעם הבאה, יממן להם הסעה שתסיע אותם מדלת לדלת כדי שתונעם להם הנסיעה. הפעם הבאה היתה, כאמור, בשמחת תורה. הם הזמינו הסעה שיקח אותם וקבעו עם הנהג באיזו שעה יחזירם במוצאי החג. ויהי בצאת החג ושמי הארץ הקדושה כוסו בעננים קודרים, התחבורה הציבורית הושבתה, ונגרם הדבר שעשרות אלפי משפחות ששהו אצל רבם, לא מצאו שום דרך לחזור לביתם. והנה חזיתי בעיניי דבר פלא. עשרות משפחות עומדות ברחוב אובדי עצות, ורק משפחה אחת מסודרת. הנהג שהביא אותם בערב החג, התקשר אליהם ואמר: הבטחתי לכם שבמוצאי החג אחזיר אתכם לביתכם ואיני רוצה לעבור על הבטחתי. יהיה המצב שיהיה, אני מחזיר אתכם. הוא הגיע כדבריו בשעה הנקובה והסיעם לביתם.

הנה מי סידר להם זאת? אביהם, אבי יתומים ודיין אלמנות. כמובן שגם האחרים שיש להם יותר ממוצע שבו ג"כ לביתם... עד השעה אחת בלילה כולם כבר היו בביתם. אבל היתומים טופלו באופן מיוחד וניכרה בהם השגחת הבורא.

אכן יסוד זה אינו נוגע ליתומים בלבד, אלא נוגע לכל אחד, כי הקב"ה רוצה שכל אחד יבין שהוא בעצמו מלובש במבטח. האדם מחויב לשים לב תוך כדי עיסוקו בפרנסתו שהקב"ה נמצא שם ולהשתדל שלא ישכח זאת לרגע. רצון הקב"ה הוא שהאדם בעבודתו יסיר את הכיסוי וישים לב שהוא נמצא שם בפנים, ולא רק כשמשוהו מתערער, אלא תמיד, גם כשהכל הולך כשורה.

יחוד קב"ה ושכינתיה

ובכן, הבה ונלבן מהו החידוש שנתחדש בבית מדרשם של תלמידי הבעל שם טוב הק' בענין זה. הקב"ה הרי אומר לאדם כך: "אני רוצה שתדע שרק אני מספק לך את צרכיך וכל פתרון שאתה צריך וכל מזון שאתה צריך, הכל מגיע רק ממני, אבל תכלית הבריאה תתקיים רק אם תוכל לשים לב לכך בתוך הטבע. אם זה ייעשה בדרך נס, כגון שתהיה במדבר וירד לך מן מהשמים, תכלית הבריאה לא תתקיים". אכן תכלית הבריאה מתקיימת רק כשצרכי האדם מגיעים אליו על-ידי לבושים והוא רואה שהקב"ה נמצא שם, כי אז יש לו להקב"ה דירה בתחתונים, ואז זה נקרא שיחוד קב"ה ושכינתיה, כי הגיע לבהירות כזו שהוא רואה את השי"ת על אף שבעיני הבשר שלו הוא רואה רק מהלך גשמי.

וזהו העומק בדברי הרמב"ן סוף פרשת בא, שהקב"ה עשה

רחמנא היכא יתיב?

הנה במסכת ברכות (מח, א) איתא: "הלכתא כי הא דאמר רב נחמן קטן היודע למי מברכין, מזמנין עליו. אביי ורבה הוו יתבי קמיה דרבה, אמר להו רבה: למי מברכין? אמרי ליה: לרחמנא (להקב"ה). ורחמנא היכא יתיב (הקב"ה היכן יושב)? רבא אחוי לשמי טללא (רבא הראה באצבעו כלפי התקרה), אביי נפק לברא אחוי כלפי שמיא (אביי יצא החוצה והראה באצבעו כלפי השמים)".

וביאר הגה"ק משינאווא זיע"א (נדפס בסוף הספר דברי יחזקאל באגדות הש"ס): ידוע דהבורא כל העולמים משגיח כל העולמות בכבודו ובעצמו, וזן ומפרנס ומכלכל מקרני ראמים עד ביצי כינים, אך עם כל זה העולם מתנהג בסדר הטבע וסדר הטבע הוא שהאב מתמסר לבניו ומביא להם את פרנסתם, ונמצא שהגם שהפרנסה באה מהקב"ה, היא באה על-ידי ממוצע. אולם יתומים שאין להם אב לגדלם, הקב"ה שהוא אבי היתומים מספק להם כל צרכיהם בלי ממוצע.

ולכן רבא שהיה לו אב ואם, כשנשאל רחמנא היכי יתיב, הורה באצבעו כלפי התקרה, כי אע"פ שהשפע מגיע מן השמים, מכל מקום התקרה חוצצת להורות שהשפע בא אליו דרך אביו שהוא ממוצע. אבל אביי שהיה יתום, יצא החוצה והורה באצבעו כלפי שמיא כאומר: "אני רואה את יד ה' בבהירות יותר גדולה, כי אין לי שום מחיצה, אלא מקבל אני את השפע שלי ישירות מן השמים".

אבי יתומים ודיין אלמנות

ואוסיף על זה דבר נאה בשם אמרו: הזדמן לי לשבת לפני זמן מה עם קבוצה של בחורים יתומים ולמדנו ביחד את דברי ה'דברי יחזקאל'. לאחר מכן פלפלו הבחורים ביניהם בבקשם להבין למה התכוון הדברי יחזקאל שמקבלים את מזונם בלי ממוצע, והרי אינם מקבלים מן משמים, אלא תמיד מגיע מאן דהו ונותן להם. עד שהחליטו לעיין בספר דברי יחזקאל וללמוד את דבריו מבפנים. ומצאו שמסיים שם כך: "ביתומים הקב"ה מזמין להם איש אשר יטפל עמהם ויפרנסם, ונמצא שביתומים ניכרת יותר השגחת הבורא ברוך הוא, כיון שבטבע אין להם מי שידאג עליהם".

הוי אומר: תמיד יש סדר של טבע, ואף אצל יתומים השפע מגיע מעילה לעלול בצורה של כסף ובצורה של איש שדואג להם, אך היות שהקב"ה צריך להמציא זאת להם באופן מיוחד שלא על פי הסדר המקובל בטבע שהאב דואג לבנו, ממילא ניכר בזה יותר יד ה', וממילא ההסתר יותר חלש. הלבוש אינו עב כל-כך. הלא זו הבנה נפלאה. ההסתר אינו תלוי בסך הידיים שהשפע עובר (כמו בסיפור שעובר מאיש לאיש שמשנה את צורתו עד שפנים חדשות באו לכאן), אלא בכך שהוא תמיד בא באופן אחר, וכשהלבושים משתנים, ממילא ההסתר קטן יותר. כשהאדם רואה שכל פעם הוא מקבל את מזונו ממקום אחר, ההסתר מאוד קטן אצלו. וזהו המצב של היתומים, ולכן הם מרגישים

הסתר על מנת לראות

נתקדם עוד קצת, הן בהבנת הדבר והן בעבודה המעשית. הנה ההסתר יש לו שתי תכליות אשר האחת הפוכה מהשנייה. פעמים שההסתר גורם שלא נוכל לראות, ופעמים שהוא גורם שנוכל לראות. דוגמא לדבר: בד"כ אי אפשר להסתכל על השמש, אלא אם כן לובשים משקפיים מיוחדים החוצצים ומחלישים את קרני השמש. דוגמא נוספת: כשהאדם רוצה להבין איזה ענין בתורה שקשה להבינו ואינו מצליח, יוכל להבין זאת על-ידי משל לפי המושגים הנמוכים שלו.

ולענייננו, **הקב"ה מסתיר מאתנו שהוא זה שנותן לנו את השפע**. במדבר ירד מן מהשמים, וכעת הקב"ה אומר: "מערתה לא ירד מן מהשמים. אם תעבוד, יהיה לך כסף". **זהו הסתרה, כי אינך רואה מיד כשאתה עוסק בהשתדלות שהקב"ה הוא זה שנותן לך את מזונך**. אתה מאמין שכך הוא, אבל אינך רואה. והנה אנו רגילים לפרש שתכלית ההסתר היא כדי שנוצטרך לעבוד על האמונה. הקב"ה מסתיר את עצמו כדי שלא נראה אותו, וצריך להלחם כל הזמן לזכור את האמת, וכך נקבל שכר שלא יהיה נהמא דכיסופא.

ברם מדברי ה'אור המאיר' ושאר תלמידי הבעל שם אנו למדים שהגם שהבנה זו נכונה, צריך להתקדם עוד ולהבין שהקב"ה רוצה שנגלה אותו בתוך ההסתר. כלומר: **תקבל השגה יותר גדולה באלוקות דווקא בגלל ההסתר, כי תגלה את הקב"ה בתוך ההסתר**. שלא די בכך שתילחם עם ההסתר ותזכיר לעצמך שיש אלוקים. והגם שגם זה עבודה גדולה, מכל מקום עיקר הדבר שהקב"ה רוצה הוא שתגיע למצב שההסתר לא יסתיר לך יותר, ואז השגתך תהיה הרבה יותר גדולה מאשר אם לכתחילה כלל לא היה הסתר.

תורה שלמדתי באך

וביתר ביאור: ישנם ב' דרכים להגיע להשגה. או שזה היה מוסתר וגילינו את ההסתר. או שזה היה מגולה מלכתחילה. ההשגה של זה שגילה את ההסתר הינה הרבה יותר גבוהה משל זה שאצלו זה היה מגולה מלכתחילה. דוגמא לדבר: שניים שצריכים ללמוד קטע מסוים בגמרא. האחד רענן ויושב במקום נעים עם כוס קפה ולומד בחברותא. הפלא ופלא. הוא מבין את הגמרא תיכף ומיד. השני יושב מאוחר בלילה, כשהוא עייף ונלחם להחזיק את עיניו פתוחות. הוא כמעט נרדם ובלית ברירה קם ושוטף את פניו ומתגעגע בחזקה, ואחרי כל מה שהוא עושה, הוא מבין את הגמרא. הנה על זה השני אומרים: תורה שלמדתי באך היא שעמדה לי. מה שלמדתי עכשיו, נכנס לך לעצמות וילווח אותך לאורך ימים ושנים, כי התייגעת עליו...

זוהי המדרגה הראשונה. נכון שגם לזה נדרשת גייעה רבה, אבל **הקב"ה רוצה יותר מזה**. הוא רוצה שעל ידי שתעבור מצב כזה, תגיע להשגה חדשה שמי שאינו עובר במצב כזה, אינו

בתחילה ניסים גלויים, ואח"כ אמר: עכשיו אפסיק לעשות ניסים גלויים, כי עכשיו באים לעיקר תכלית הבריאה, ועיקר התכלית הוא שכאשר ייעשו לך ניסים נסתרים, לא רק תדע שזה אני (זהו החידוש של תלמידי הבעל שם), אלא אף תרגיש בפשטות שזה אני, ותאמר למי שישאלך: מה, אינך רואה שזה השי"ת!?

זה א-לי ואנוהו

כעת הבה ונלמד זאת לאור הפרשה. בני ישראל בורחים מהמצרים והנה הם רואים לפניהם מים שאין להם סוף. הם נמצאים במצוקה נוראית. אבל כיון שהאמינו בה' ובמשה עבדו וקפצו לים ונהפך להם הים ליבשה, התוצאה היתה שהראו באצבעם ואמרו: זה א-לי ואנוהו. מי שנמצא במצב כזה, אומר: לא שאני מאמין שיש אלוקים, לא שאני יודע שהקב"ה יכול לשדד מערכות. אלא אני רואה אותו. אני רואה שכל המתרחש כעת זהו מהלך של הקב"ה. וכן מה שאמרו חז"ל במסכת סוטה (ב. ה.): עולל מוטל על ברכי אמו ותינוק יונק משדי אמו, כיון שראו את השכינה, עולל הגביה צוארו ותינוק שמת דד מפיו, ואמרו זה א-לי ואנוהו (בשלח טו. ב), ועוד שם: מנין שאפילו עוברין שבמעני אמן אמרו שירה? שנאמר (תהלים סח. ז) במקלות ברכו אלוקים ה' ממקור ישראל, פירושו שהשראת השכינה התגלתה כל-כך בעולם שהשפיעה אפילו על העובר במעי אמו. העולם לא התבטל אז. לא הגיע מבול לעולם. חוץ מהים שנקרע, העולם המשיך להתנהג כמנהגו. אבל כיון שנקרע הים, ונתגלתה אלוקותו יתברך, מיד נבהלו אלופי אדום, אילי מואב יאחזמו רעד, נמוגו כל יושבי כנען. כל הקליפות, בכל מקומות מושבותיהם, התבטלו לגמרי לה' ימלוך לעולם ועד. ההתגלות האלוקית הצליחה להסיר את הכיסוי המסתיר את הראיה, ובכל מקום בעולם הרגישו שזה השי"ת. הרי זה נס מה שקורה עכשיו.

הסתכל מבעד לבושים

זה מה שהקב"ה רוצה שיקרה לאדם. הוא לא רוצה שזה יהיה בדרך נס, כי אם זה יהיה בדרך נס, נמצא שאנו חוזרים אחורה ביותר משלושת אלפים שנה. הקב"ה שואל את האדם הרוצה לחיות במהלך של ניסים: "המפני כך הכנסתי אותך לגלות? הכנסתי אותך לגלות כדי שתוכל לראות מבעד לבושים".

כשהינך מסיים תפילה מרוממת, ובא אחד ופוגע בך, אתה ממשיך לחייך במתיקות, כי אתה מבין שהקב"ה הוא זה שעושה זאת. אינך מתפעל. אמנם יתכן שבהמשך תוציא איזו מילה שלא כהוגן מפיו ותאבד את השגתך, אך עכ"פ פעמים שאתה רואה משהו מול עיניך ואין לך ספיקות, ולא מפני שמשוהו מרחף עכשיו באויר בדרך נס, אלא מפני שאתה יותר מזוכך עכשיו והכל נעשה שקוף בעיניך. אתה רואה מבעד לכל מה שמתרחש - זה א-לי ואנוהו. ובכן, זה מה שהקב"ה רוצה, שתראה לבושים, ותסתכל בעדם למצוא אותו.

משיגה. וכשמדברים על הכרת ה', יש לזה דוגמאות פשוטות. הלא זהו הקושי להגיע להכרה שלא רק האבן הדוממת עומדת כאן כי כך הקב"ה רוצה, ולא רק האילן צומח כאן מפני שהקב"ה מחייהו בכל רגע, אלא גם בעל הבחירה עושה מה שעושה מפני שכך הקב"ה גוזר, ומה שאמר לי ומה שעולל לי, הכל היה מאת ה'. אכן להגיע להכרה זו, הוא דבר קשה מאוד, אך האדם לא יוכל להגיע אליה כי אם על-ידי ההסתר.

ואם חלילה יחפצו כולם להרע

ונעיר בקצרה (רק כדי שלא נתבלבל, ועוד חזון למועד ללמוד את הסוגיא בהרחבה) לענין מה שהביא ה'אור החיים' הק' בפרשת וישב מהזהר הקדוש שיתכן שבעל בחירה יזיק לאדם אע"פ שלא נגזר עליו להינזק, ורבים מתקשים בזה, כי בהרבה ספרי חסידות כתוב שעל האדם להאמין שאין שום נברא יכול להזיקו, וכן הוא בתפילתו של הרה"ק רבי מאיר מאפטא זיע"א, ובנוסף לכך מדובר בקושי הגדול ביותר לאדם, כי אם אינו יכול להאמין בה' שישמור עליו מבעלי הבחירה, שוב אינו מרגיש בטוח, שהרי הוא עלול להינזק כל רגע על-ידי בעלי בחירה.

ובכן, נעבור שוב על היסוד שכבר דיברנו עליו בעבר. הדבר ברור וכפי שמבואר בספר החינוך באיסור נקמה (קדושים מצוה רמא) שאם האדם נפגע על-ידי זולתו, עליו להאמין בלי שום ספק שה' הוא זה שאמר לו קלל, ולכן אין לו שום סיבה לנקום בו. וכן לימד הבעל שם טוב שאין כזה מושג שהאדם יינזק או שיהיה לו צער או עגמת נפש או שתיפול שיערה משערות ראשו ארצה אם לא נגזר עליו הדבר מן השמים, ומה שהלה בעל בחירה, אין בזה שום סתירה, כי הגם שבחר לעשות רע, לא היה הדבר מוכרח שזממו יצליח, וכן לא היה הדבר מוכרח שיעשנו לך, ויכול היה לעשותו לאיש אחר, ואם זה קרה דווקא לך, זה בגלל גזירת שמים. ומה שה'אור החיים' הק' מביא מהזהר, אינו אלא לומר שהנסיון הקשה ביותר שיש לו לאדם שלא להתפעל מן הנזק המגיע לו, הוא כשזה מגיע לו על-ידי בעל בחירה, כי אז הוא רואה בעיניו איך הלה זומם ומחשב להרע לו, ונדמה לו שיש לו יכולת עצמית להרע לו. ולכן זעירין אינן (מועטים הם - לשון הזהר) האנשים שיכולים להישאר בשלוותם ולראות את השי"ת מבעד לבעל הבחירה.

אמנם כן, עבודה גדולה היא, אבל בוודאי שהקב"ה רוצה שהאדם יגיע למדרגה זו, וכשיגיע אליה, לא יוכל בעל הבחירה להזיק לו. אך כיון שבראות האדם שבעל בחירה בא להרע לו, קשה לו להאמין שמאת ה' היתה זאת, לכן הוא נמצא במדרגה נמוכה, וממילא הוא יותר עלול להינזק על ידו, כי בטחונו נחלש והוא נופל בפחד.

ניתן לראות זאת בוויכוח. לפני שהתחלת לדבר אתו, היית עם מלוא האמונה, והנה לא לוקח זמן רב מתחילת השיחה,

*inflation

ואמונתך מתערערת. ואף שאתה מתאפק וממשיך לחייך, כי אתה איש מכובד, אבל האמונה כבר אינה אותה אמונה. אין לך כבר את אותה שלוה שהייתה לך מקודם. אתה צריך כבר להלחם עם עצמך.

רוח סערה עושי דברו

ובכן, אם בזמן שקורים לך דברים על-ידי אחרים, או על-ידי אינפלציה* או על-ידי קורונה או על-ידי כל שינוי אחר במציאות, אתה נלחם עם יצרך, ולומד לראות שכל פעם הקב"ה מדבר אתך באופן אחר. כשאתה רואה את האש והברד, השלג והקיטור ורוח הסערה, אתה מבין שכולם עושי דברו הם... אכן כשהאדם נמצא במצב מרומם, הוא יכול לשים לב לכך דווקא מתוך הנסיונות. הוא מחייך וחושב לעצמו: "היצר הרע הוא בעל כשרון! הוא באמת בעל כשרון! הוא יודע להמציא כל פעם נסיון מחודש, כי הוא יודע שהישנים פחות יעילים". הוא חוזר אחרי התפילה שמח - "הגיע לי היום נסיון מוזר. עד שקלטתי, כבר הייתי אחרי". הוא יודע שהוא צריך להתרומם מחדש, אבל הוא שמת, כי הוא רואה בחוש שזה הקב"ה בעצמו, כפי שאמר הבעל שם טוב הק' זיע"א שהמילים "אמר אויב ארדוף אשיג אחלק שלל" מתחילות כולם באל"ף, לרמז שגם שם נמצא אלופו של עולם, כי הקב"ה מעמיד לו את הנסיונות כדי לרוממו ולקרבו אליו יותר ויותר.

וכשהאדם עושה כן, הוא מוסיף בהשגה בריבוננו של עולם, ומתקיימת על-ידו התכלית יותר מכפי שהתקיימה על-ידי אוכלי המן, כי מתבררת על ידו שהקב"ה נמצא בתוך הטבע, ואע"פ שהיו לו לאדם כישלונות אין מספר, אם עלה בידו אפילו פעם אחת להראות באצבעו ולומר זה א-לי ואנוהו, די בכך. אם אתה יכול לומר: "הקב"ה הוא זה שעשה זאת", אתה לא רק מאמין במן, אלא אתה מאמין שגם בסדרי הטבע הוא נמצא, וגם אותם הוא מנהל.

וזוהו העומק של ה' אמר לו קלל. כך בעל התניא זיע"א כותב בפירוש (אגה"ק כה). דוד המלך לא רק האמין שה' צוה לשמעיה בן גרא לקללו, אלא ראה שהקב"ה מלובש בפיו ומדבר אליו. הנה כי כן, בוודאי מדובר בהשגה יותר גבוהה, וודאי שזוהי תכלית הבריאה שהאדם ישים לב לכך.

התמודדות עם מצוקה

ובענין זה כבר דיברנו לאחרונה, כאשר האדם שרוי במצוקה - וכל אחד הרי שרוי במצוקה, לפעמים מרגישים זאת יותר, ולפעמים פחות. חיי האדם נועדו להיות כאלה, כי זוהי התכלית, שהאדם יראה את השי"ת מבעד למצוקותיו - איך הוא מתמודד עם זה? הנה ישנם כמה דרגות. יש מי שמתמודד עם זה על-ידי חכמת חיים. הוא אומר: "מה, שאעזוב את עבודתי כי אני שבור?! שלא אכנס לעבודתי היום כי אני ברוגז?!". הוא

משתמש עם חכמת החיים שלו, עם ניסיון העבר שלו, ולומד דרכי פעולה איך להתעלם ממצוקתו ולהמשיך את החיים כרגיל. ואנשים מפליאים זאת לטובה באמרם בלבם: הנה זהו אדם חזק.

זוהי הדרגה הראשונה, והיא אף רצויה בתחילת הדרך, כי אי אפשר להגיע רחוק אם לא מתחילים בדרגה זו, והרי גם עליה צריך לעבוד הרבה, להיות בבחינת דאגתו בלבבו וצהלתו בפניו, אך רצון הקב"ה הוא שנתקדם הלאה. **שהאדם יתמודד עם מצוקתו על-ידי מזמור תהלה לדוד, ולא רק עם הפסוקים סומך ה' לכל הנופלים וטוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו, אלא גם עם הפסוק גדול ה' ומהולל מאוד ולגדולתו אין חקר, היינו על-ידי יציאה ממצבו המצומצם. פירוש: שלא יאמר רק: "נראה לי שהמצב הקשה הוא לטובתי", כי אז אינו רואה בחוש ש'זה א-לי ואנוהו', ורק יש לו אמונה בלב שהקב"ה מסבב זאת לטובתו, וממילא אינו משיג אור אין סוף. אלא יאמר: "אני רואה כאן את הקב"ה".**

יתכן שיהיו אנשים שיאמרו שמדובר כאן על מדרגות גבוהות ביותר... אך אין זה נכון, אנו אומרים בכל יום שלוש פעמים תהלה לדוד עם פירוש המילות. אין לנו לחשוב שמדובר בהשגה של על מנת שתעלה לרקיע. ממש לא. לא בשמים היא. הקב"ה חולק על מי שחושב שהיא בשמים. לא נכון. **כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיו ובלבבך לעשותו.**

ולגדולתו אין חקר

כשאדם רואה שלא רגוע כעת בביתו ואומר: "אני לא יודע מה קורה עכשיו, יש צעקות, יש בלבולים, תן לי להיכנס לבית הכנסת". הוא נכנס להיכל המלך ושם הוא אומר: "האמת היא שטובו של הקב"ה אין לו חקר ואין לו גבולות". כשמכין עצמו לדיבורים כאלו ומתעלם לרגע מהצרה, ומתחיל לומר שירות ותשבחות לריבונו של עולם שהעושר והכבוד מלפניו והוא מושל בכל, כי לך נאה ה' אלוקינו שיר ושבחה הלל וזמרה כו'. **הקב"ה רוצה שלא רק יאמין מתוך מצוקתו שהקב"ה ישלח לו פתרון ויחלצנו ממנה, כי אז הוא נמצא בצמצום ואינו זוכר כי לגדולתו אין חקר.**

חבל!!! אינך מנצל את היכולת שלך בעולם הזה. הן אתה צריך שתהיה לך היכולת לראות את השי"ת מבעד למצבך, אך כשאתה שקוע בתוך המצב ושבור מזה, ואתה שואל: "רבוננו של עולם! תעזור לי להרוויח את הכסף? כן או לא?", אתה גוזל תשעים ותשע אחוז ממוחך.

כח המחשבה לשום מה?

הגע עצמך! מפני מה קיבלת את כח המחשבה שהוא כח בלתי מוגבל, שאתה יכול לחשוב על העליונים ועל התחתונים ועל ד' קצוות הארץ? הלא זה רק מבלבל אותך, לא כן? הנה כיום בענין הכלים הטכנולוגיים, חוץ מזה שהם יכולים להביא את האדם לדברים חמורים, הם גם הורסים את נפשו בעצם

זה שהם מציעים לו כל-כך הרבה ידיעות בכל רגע, כי אין הנפש יכולה להכיל ידיעות בלי סוף. ובכן, מה עושים? האדם עצמו מצמצם ומצמצם ואומר: "אני משאיר לעצמי רק מה שאני צריך. אינני רוצה שתהיה לי היכולת להגיע לדברים שאינם נחוצים לי". כך גם בענין מחשבת האדם. לו היה אדם יכול לחשוב רק מה שנוגע לו, הלא אז היו חייו בוודאי רגועים בהרבה. ולמעשה, הוא יכול לחשוב בלי סוף ובלי גבול על כל דבר ולצייר כל דבר, הרבה מעבר לעולם הזה. מדוע נתן לך הקב"ה כח כזה? מסתבר שזה נחוץ לך, מסתבר שזוהי הדרך שעל ידה תוכל להאיר את המצבים שלך.

איך אתה מאיר את המצבים שלך? על-ידי שאתה נכנס לבית הכנסת או פותח את הגמרא ואומר: כאן אין שום מצוקה, ואתה מחדיר בעצמך עוד ועוד עם ההבנה של הכתוב בתהלה לדוד. אינך מצמצם את הפסוק טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו למצבך, אלא אתה מבין שלטובו של הקב"ה אין גבול. צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו, מה אני צריך להיות עסוק עכשיו לפרש את מצבי?

הכסף יענה את הכל

ידוע מה שאומרים בשם הרה"ק ר' נפתלי מרופשיץ זי"ע שאמר בדרך צחות, על תפלת 'ובכן תן פחדך', שמכווין על געלט בכל התפילה: 'ובכן געלט', 'תן געלט', 'פחדך געלט'... אך לא רק בענין כסף הוא כך, אלא כך הוא בכל עת שהאדם שרוי במצוקה ומרגיש שבעצם זה שהוא בא לדבר עם הקב"ה על מצוקתו, הוא כבר נקרא צדיק גדול, וממילא הוא מקשר כל דיבור שהוא מוציא מפיו למצוקתו. נניח שיש לו סכסוך עם שכינו, כיון שהוא מגיע לברכת אתה חונן, הוא אומר כך: אתה חונן לאדם דעת - אני צריך לדעת איך להתנהל מול שכני; ומלמד לאנוש בינה - מה יהיה עם כל הענין הזה של שכני? וחוננו מאתה דעה בינה והשכל - כל הזמן דולף לי מים מהתקרה. וכן הלאה: השיבנו אבינו לתורתך - אינני יכול ללמוד כך...

אני מבין מה שאתה אומר, אתה מדבר עם הקב"ה על הבעיה שלך, אבל האם אתה קולט היכן אתה תקוע? נכון שזה מפריע לך ללמוד, אבל למעשה את מבזבז את כוחך. אתה לוקח את כח מחשבתך ומשתמש רק באחוז קטן ממנו. כך אינך מכניס אור במצבך. הקב"ה אומר כך: תכניס את מוחך בתורה ובתפילה.

עולים לקומה העשירית

ודעו לכם רבותי שזה לא עובד בגלל הסחת הדעת. לא! אל לנו לעשות את הטעות הזאת. זה עובד כי **אז האדם מתרומם מעל הבעיות שלו.** אפשר להמשיל זאת לבנין של עשר קומות, ונאמר בדרך משל שהבעיה נמצאת בקומה הראשונה, ולכן כל עוד אתה נשאר בקומה הראשונה, אתה מתייסר. אך כשאתה עולה לקומה העשירית, אין לך שום צער, כי בקומה העשירית

הבעיה אינה קיימת. וכי הסחת את דעתך מהבעיה! לא הסחת את דעתך ממנה, אלא אתה הרבה יותר גבוה מזה.

ישנם כ"כ הרבה מקרים שהאדם עושה זאת מעצמו. כשהיה צעיר היה אכפת לו מכל מיני דברים, והיום כשגדל, כבר לא אכפת לו. הוא לא צריך לעבוד על זה. זה פשוט לא מעניין אותו. הנה כמה אנשים יש מתוכנו שלא מעניין אותם מה שאומרים עליהם? יש מספיק אנשים כאלה, אנשים משלנו. אצל חלק מהם זה נובע מתכונת נפשם, אצל חלק אחר מפני שהתבררו, ואצל חלק נוסף מפני שעבדו על עצמם וכך זכו לבינה בעודם צעירים. איך שלא יהיה, יש מספיק אנשים שפשוט לא מעניין אותם מה אחרים אומרים עליהם. שפלוני יגיד מה שיגיד, זה באמת לא מעניין אותו. זה לא תופס לו מקום בנפשו.

וכפי שאתה מבין זאת לענין נסיון זה, אתה יכול להבינו גם לענין שאר הנסיונות, וכך אתה מגיע למדרגה של זה א-לי ואנוהו. אני רואה כאן את השי"ת, אינני רואה כאן בעיה. וכפי שהשיב הרבי ר' זושא זיע"א לתלמידי המגיד - "הלוא אני לא ראיתי רע מעודי והייתי שרוי אך בטובה"... בינתיים אין זה נוגע לי. הקב"ה עדיין לא שלח לי נסיון. אכן הקב"ה רוצה שכל אחד יעבוד באופן זה לפי ערך.

עצה של חכמת חיים

הנה עד כאן הסברנו, שההשגה יותר גדולה כשהאדם רואה את הקב"ה מבעד למצבו. הוא לא רוצה לשנות את מצבו, שהרי הוא רואה את הקב"ה ואת הטוב המשתקף מן המצב, וטוב לו באמת. וכעת נדבר על עצה אחת שתשמש כמדרגה שעל ידה נוכל להגיע אל הדרגה הנ"ל, ונבוא אל ענין הפרנסה.

כשהאדם עוסק לפרנסתו בעבודה מסוימת, הוא יכול ללמוד עצות רבות מאחרים שיש להם נסיון בתחום זה, ממומחים ומאנשים חכמים, איך לשפר את עבודתו. ובכך, נחלק את העצות לשתי קבוצות, יש עצות שאינן כשרות בעליל, כמה מהן נוגעות בגזילה ואונאה ושקר, וכמה מהן הגם שאינן נוגעות באלה, מכל מקום אינן על פי דרכה של תורה, ויש עצות שהן כשרות לכל הדעות.

והנה נתבונן כעת בעצות הכשרות והרצויות. נניח שיש לו לאדם בפנינת הרחוב חנות קטנה לממכר לחם וחלב וביצים ושאר מוצרי המכולת, ורואה שלקוחות עוזבים אותו כי הם יכולים לקנות את כל אלה יותר בזול בחנויות הגדולות. הולך הוא אל המומחה ושואל אותו: מה עושים? האם אני צריך לסגור את העסק? אומר לו הלה: תן לי להבין, כשאנשים עושים קניות גדולות בחנות הגדולה וקונים הרבה בבת אחת, בוודאי יוצא להם לשלם על כל המוצרים האלה פחות מכפי שהם משלמים אצלך, ואם כן אין לך יכולת להתמודד עם זה. זה ברור. עכשיו נבין עוד, האם יש צורך בחנות שאתה מחזיק בפנינת הרחוב? - כן, יש צורך. למה? כי גם משפחה

שעושה קניות גדולות, לפעמים נתקעים בלי חלב או לחם ויורדים לקנות מתחת לבית. ובכך איעצך שתתחיל לתפוס קשר עם הלוקוחות, תבדוק איזה אמא אוהבת את הסוכריות האלה דווקא, באיזה משפחה אוכלים רק מקמח כוסמין, וכן הלאה. תקלוט את הענין ותתחיל הן לפזר חיוכים לכל עבר, והן להראות לכל לקוח שאתה דואג לו. כשייכנס לחנות מי שאוכל רק קמח כוסמין, תאמר לו: אה, ברוך הבא, דאגתי לך, ראיתי שזה הולך להיגמר ושמרתי לך אחד בצד. כשילד ייכנס לקנות משהו, תוכל לומר לו: לא, אל תיקח את זה, אמך אוהבת מהחברה השניה. את זה תחזיר למקום, ותיקח מה שנמצא שם מאחור. על זה הדרך תעשה ותראה שהלוקוחות לא יוותרו על הקניות אצלך בחנות. בעל החנות מאמץ את עצתו ועד מהרה אנשים מתאהבים בזה, ומתחילים לפקוד את חנותו.

עצת ה' היא תקום

זוהי דוגמא אחת מיני רבות, וככל הנראה אינה נוגעת לרובנו, אבל הרעיון הוא שמדובר בעצה המבוססת על חכמת חיים, וכעת נשאל: האם זה אלוקות או משהו אחר? והתשובה היא ששורשה של כל עצה נכונה של חכמת חיים היא אלוקות, אלא שבדרגה אחת היא חכמת חיים, ובדרגה יותר עמוקה היא עבודת ה'. כי הנה אם נחשוב על הדוגמא הנ"ל, כשבעל החנות פועל כעצת המומחה, נראה שהוא מקיים מצות חסד בגופו באופן נעלה ביותר, הוא נותן לאנשים עם כל מוחו ולבו, הוא דואג להם ומאיר להם פנים, מה יכול להיות טוב מזה? הקב"ה הרי רוצה שהמקבלים יכירו שהקב"ה הוא זה שנותן להם את מזונותם, וכשהנותן מבטל את עצמו כדי ליתן למקבלים בסבר פנים יפות, ממילא יותר קל להם לראות שהקב"ה הוא זה שנותן להם. כשהמקבל חוזר מהחנות, הוא אומר: "תודה לך ה', כל-כך חששתי שלא יהיה לו... אני עכשיו באמצע האפייה... תודה שהבאת לנו חנווני כה נחמד ששמר לי תבנית ביצים כי הוא יודע שאני השלימזל של השכונה".

הא לך שחכמת חיים היא אלוקות ממש. הקב"ה רוצה הן שאתה תהיה אדם כזה, והן שהמקבלים יקבלו באופן הזה. ובכך, העבודה היא לא רק שתפעל באופן זה, אלא שתשים לב כמה שיותר לשייכות שבין עשיית מלאכתך באופן של חכמת חיים לבין האלוקות שטמונה בזה. לדוגמא: כשהיועץ אומר לך: "אם לא תתייצב כל יום במקום עבודתך בזמן, בלי חכמות ובלי תירוצים, לא תרוויח כסף", יש לך כמה אפשרויות להגיב לך. אם אתה אומר: "שטויות! הקב"ה נותן פרנסה... אסור ללכת לכל היועצים האלה..." אזי אתה מתרחק מהקב"ה. ואם אתה אומר: "נכון, צריך לעשות כסף. בתשע בבוקר צריך להיות בעבודה. הוא צודק ניסיתי את זה" - שוב התרחקת מהקב"ה. אבל אם תבין מדוע הקב"ה רוצה שתתייצב בעבודה בשעה תשע... תחקור את הכיוון הזה - הקב"ה באמת רוצה שאגיע לעבודה בשעה תשע? הרי אני צריך להניח תפילין דר"ת ואני צריך ללמוד חוק! בא נראה ביחד מה עושים.

עולה לרצון לפני ה'

כל עוד לא תבין מדוע מה שהיועץ אומר לך, זה מה שהקב"ה אומר לך, לא תוכל לעבוד לראות את הקב"ה מבעד ללבוש. אכן אם מה שהיועץ אומר לך, זה לא מה שהקב"ה רוצה, אל תעשה את זה. אבל אם אתה מבין שזה מה שהקב"ה רוצה שתעשה, אל תעשה זאת מתוך חוסר ברירה, כי אם תעשהו כן, לא תראה את הקב"ה מלובש במבטח שלך.

עליך להבין שהקב"ה רוצה שתגיע לעבודה בשעה תשע כדי שלא יהיה לך זמן לחטוא, וכדי שיהיה לך עול על כתפך. אמנם אם תקבל על עצמך עול תורה, אומר התנא, נוכל לדבר להקל מעליך קצת את עול המלאכה. אולי נוכל לפעול שתוכל להגיע לעבודה בעשר וחצי. אבל כל עוד אין לך בעיה ללכת לנוח בלילה בשעה שתים כי אתה יודע שאתה יכול להתפלל במנין האחרון, אתה זקוק לעול חזק של מלאכה. אתה חייב לבוא לעבודה בזמן, ואם תרצה להניח תפילין של ר"ת וללמוד חוק, תתפלל מוקדם, ותספיק גם את זה וגם את זה כפי שרבים עושים. עכ"פ עבודת האדם היא שישים לב שיש לבוש אך הלבוש אינו הסתר, אלא הוא גירסא נוספת איך ללמד אלוקות לילדים קטנים.

ספר שנאספו בו סיפורי אגדות חז"ל ונכתבו בלשון עברי צח ועם תמונות מצוירות, האם הוא נחשב כהסתר או שהוא נחשב ככלי עזר שאפילו הילד הקטן יוכל להבין ולומר זה א-לי ואנוהו? כשאתה שומע מהיועץ עצה נכונה על פי חכמת חיים ואין בה עוולה, עליך לומר לעצמך: עכשיו אני רוצה לדעת איזה חלק בתורה היא. כשאתה עושה כן, אין דעתך נטרפת מההסתר.

מבצע של עבודת ה'

יש על כך דוגמאות לרוב, והיריעה קצרה, אבל אפילו מי שעושה מבצעים. למשל, מי שמוכר מוצרי הלבשה, כשמגיעות תקופות היובש של השנה שכמעט שאין אנשים שפוקדים את

החנות, כגון בחודשי טבת שבט, הוא יוצא במבצעים מיוחדים או בהוזלות מיוחדות. אם זה דבר נכון, עליך לדעת שמדובר בעבודת ה'. אכן כן, אנו צריכים להפסיק להשתמש עם השפה - "מה העוול? אין בזה שום עוול". אם אתה מדבר כך, זה אומר שאינך מבין. ושאתה מחזיק את עצמך חכם מחוכם. עליך להבין שכיון שמדובר בדבר נכון, הקב"ה בוודאי רוצה שתעשה כן. כי אני בונה עכשיו מהלך של הבאת שפע לבני אדם, ואני עוזר להם שלא יצטרכו להגיע ברגע האחרון לפני פסח, אני עוזר להם שמי שרוצה לקנות בזול, יוכל בתקופות אלו לקנות בזול. אם אינך יכול להבין זאת, אינך יכול להגיע אל התכלית שבגללה עשה הקב"ה את הלבושים.

ולסיום, למדנו בעבר מדברי ה'צמח צדק' ב'דרך מצוותיך' (מצות תגלחת מצורע) בענין שיעור ההשתדלות שהאדם צריך לעשות, שזה צריך להיות שיעור מספיק שיוכל לטעות ולומר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. רק אם אתה יכול לטעות, רק אז אתה מקיים את התכלית. למה זה כך? כי הקב"ה רוצה שתכיר שכוחך ועוצם ידך לא עשה לך את החיל הזה.

כשראובן ושמעון נכנסים לבית הכנסת ומבשרים על שידוך שעשו לבנם ואומרים תוך כדי דיבור: זה לא קשור אלי, לא עשיתי כלום, רק עמדתי בצד והקב"ה עשה הכל. אבל יש ביניהם הבדל גדול, כי בעוד ראובן שיגע את השדכנים ודחק בהם ללא הרף, שמעון באמת לא עשה כלום, כי שמעון מוכר כאדם תלוש מן המציאות שאין לו שום אחריות. הנה אין שום גדלות באמרתו של שמעון שזה לא קשור אליו. זה כל-כך לא קשור אליו, שהוא לא יכול אפילו לומר כוחי ועוצם ידי לא עשה לי את החיל הזה. אם האדם יושב בביתו בחוסר מעש ואומר: "הקב"ה מפרנס מקרני ראמים ועד ביצי כינים", הוא אינו מגיע לשום השגה. להשגה יכול האדם להגיע רק על-ידי שיש לו דבר שהוא עוסק בו לפרנסתו ורואה דרך זה את השי"ת. עבודת חיים.

(נמסר ביום שלישי פרשת בשלח י"ג שבט תשפ"ד)

הודעה משמחת

בשעה טובה ומוצלחת ניתן להשיג דיסק-און-קי (USB) מלא וגדוש עם 200 שיעורים בשער הבטחון שנמסרו ע"י הרב שמעון שניצער שליט"א במסגרת מדור אמונה ובטחון מוקדים לרכישה:

718.686.8300	טלפון - 052-761-2069	בית שמש:	חנות ספרים וואלדמן קרית בעלזא
072.257.7726	טלפון - 052-768-3249	אשדוד:	חנות ספרים סאטמאר
03.300.0223	טלפון - 052-760-4121	חיפה:	חנות 'מול איצקוביץ'
0204.586.2115	טלפון - 052-761-3239	קרית גת:	

קול הבינני

718.686.8300 ארה"ב
072.257.7726 ארץ ישראל
03.300.0223 בלגיה
0204.586.2115 בריטניה

לקבלת הקונטרס 'הבינני' המלא
וכן לקבלת השיעורים המלאים במייל

שלחו מייל למערכת 'הבינני'
info@machonhavineini.com

לקבלת טעימה יומית במייל
וכן גיליון זה מדי שבוע

שלחו מייל לכתובת
Teimaminahor@gmail.com

קו 'ענמו וראו'

מסר יומי קצר משיעורי
הרב שמעון שניצער שליט"א
02.302.4389
או ב'קול הבינני' שלווחה 1 > 0